

U sarson izlardi o'zini-o'zi.A. Rembo

Hayotda hech narsa o'zidan-o'zi sodir bo'lmaydi: beamr tikan ham kirmaydi, deganlari bejiz emas - ro'y bergan har qanday hodisaning sababi mavjud - biroq kech kuzning zamharir kunlaridan birida tasodifan uchrab, xayolingni alg'ov-dalg'ov qilib yuborgan narsaning sababini sen hech qachon topa olmaysan: qolaversa, bunga hatto qiziqib ham ko'rmayсан...

Basharti qiziqsang - O'sha osmon, o'sha sayyoh qushlar, zamharir qayg'ular va xayollarning g'amgin tovushlaridan bo'lak nima ham yodingga tushardi?! Mabodo qiziqsang va bir-biriga halqa-halqa ulanib ketgan bu manzaralar chashmaning tubidagi toshchalar kabi ko'z o'ngingda ravshan tiklangan taqdirda ham ularga ortiqcha ahamiyat berib o'tirmasding.

Holbuki, hammasiga arzimagan narsa - osmonni to'ldirib uchayotgan yo'lovchi qushlarning g'amgin tovushlari sabab bo'lgan edi. Esingdami, o'sha kuni kech qaytding: qoraygan osmon, rutubatli havo... Chakmoning yoqasini ko'tarib, negadir bolaligingda yuz bergan bir voqeani hadeb eslashga urinib, yomg'ir yuvib o'tgan yo'lakdan yurib kelarding. Ko'ngling biroz g'ash edi, ehtimol, yuragingga hech narsa sig'masdi.

"Nima qilish kerak?" - deya o'zingdan norozi bo'larding va sekin-asta allaqanday umidsizlik yuragingga cho'kib borayotganini sezarding. "Xuddi hayotimda bir nima yuz beradigandek doim nimanidir kutib yuraman... Nima qilish kerak?"

Sen chuqur xo'rsinib baland imoratlar sari burilding va kimsasiz maydonga kirganingda chor-atrofga alanglading; nechanchi marotaba bu beo'xshov imoratlar orasida devsfat odamlar yurtiga kelib qolgan Gulliver xayolingdan o'tdi; eting junjiqdi: darvoqe, izg'irinning dami kesilgan yerda junjikishing ajablanarli...

Sen ko'rimsizgina bino tomon yurib va xuddi shunday ko'rimsiz yo'lak orqali o'tib chapga burilasan. Yo'l o'rtasida kalta-kulta shoxlarini uzatishga chog'langan ko'yi qotib qolgan daraxt yonidan o'tayotib xo'rsinasan. U yongan simyog'ochdek shumshuk va ayanchli ravishda qaqqayib turardi.

Dunyoda hosiyatsiz narsalar ko'p: hosiyatsiz kunlar, hosiyatsiz tushlar, hatto hosiyatsiz tasodiflar... Sen irim-chirimlarga ishonmaganing uchun bu hosiyatsiz daraxtga boshqa ko'z bilan qararding.

Shamol endi ro'paradan esardi, sen chiqishdan ko'ra tushish noqulay va qiyin bo'lgan zina tarafga yurasan. Zina tepasiga yetganda tevarak-atrofnı allanechuk shovur-shuvur tutib borayotganday tuyuladi; sen pastga tusha boshlaysan - quyiroq tushganing sari shovqin kuchayib boradi. So'nggi pog'onaga oyoq qo'yganingda dastlab boshing uzra dengiz to'lqinlari guvillagandek, ilkis bosh ko'tarib, uchib borayotgan qushlar galasiga ko'zing tushganda esa hazin sadolar yangrab ketadi.

Osoyishta qanot qoqib borayotgan qushlar... Ularning tovushidagi ohanglar shunchalik ma'yus va shunchalar ham kuchli ediki, beixtiyor ta'sirlanib tomog'ingga bir nima tiqilganini his qilasan. Zum o'tmay zina panjarasiga behol suyangan ko'yi ulardan ko'z uzmay turib, "hozir yomg'ir yog'adi" degan o'y ko'nglingdan kechadi.

Qushlarning tovushidagi g'amginlik ularning qanot qoqishidagi vazminlikka uyg'un edi. Shu asno boya yo'lda kelayotib sen eslashga uringan bolaligingdagi voqea yarq etib yodingga tushadi: zavol payti qabriston devori yoqalab yolg'iz yugurib ketayotibman, yomg'ir shivalayotganga o'xshaydi, boshdan-oyoq oppoq kiyingan bir kishi ro'parangdan chiqib allanimalarni so'raydi, sen javob berasan, so'ng birdan bu odamning ortidan qarash uchun o'garilasan... Ammo qabriston ko'chasida hech zog' ko'rinmaydi. O'shanda bir necha kungacha shu voqea haqida o'ylab yurganding.

Sen ko'zingni behol yumasan. Ko'z oldingda zangori zulmatning sirli shakllari yonib-o'chadi va bolalik xotiralari bir to'lqin kabi yuraging sohillariga tinmay urilayotganini his qilasan.

Qulog'ing ostidan qushlar nolasi anchagacha ketmaydi, sen ko'zingni ochasan-da, uylarning son-sanoqsiz derazalarida ketma-ket yonayotgan va zarhal iplarga osilgandek sezilar-sezilmas silkinayotgan chiroqlar shu'lasiga termulasanu yolg'iz ekaningni armon bilan his qilasan. Egasiz boqqa begona qushlar yopirilib kelganidek, g'ash va huvillagan ko'nglingga kutilmagan kechinmalar kira boshlaydi.

Xuddi mana shu qushlar juda ko'p narsalar haqida seni ogoh qilishi mumkindek va hayoting qo'ng'iroqchalarini chalib yuborishga qodirdek daftan ularga talpinasan.

Biroq, qarasang qushlar yo'q, ular uzoqda qora dog'lardek qip-qizil shafaqqa singib borardi. Sen mung'ayib ular ortidan termulasan, nazaringda yana boshqa qushlar to'dasi uchib o'tadigandek hech qaerga jilmay ko'zing tolguncha qarab turaverasan. Bexosdan bir narsaga ko'zing tushadi-yu, yuraging hapriqib hammasiga tushunasan.

Bu hozirgina tepasidan sayyoh qushlar uchib o'tgan imoratning to'rtinchi qavatidagi deraza edi, undan asta-sekin quyuyqlashayotgan qorong'ilik qo'yniga ipakdek mayin shu'la taralardi. Bamisli notinch dengizda adashib-uloqib yurgan va kunlardan bir kun nur sochayotgan mayoqni ko'rgan dengizchilar ilkis quvonchdan o'zlarini yo'qotib qo'ymay, dastlab jilvagar mayoqning najotbaxsh raftoriga maftun bo'lganidek sen ham bir necha soniya to'rtinchi qavatdagi sarg'ish derazaga hayrat bilan tikilib qolasan. Deraza chindan ham mayoqqa o'xshardi: u imlar yoxud chorlar va bu deraza shaklidagi yorug'lik manbai ohangrabodek domiga tortardi. Sen beixtiyor: "Qushlardan xotira bu" deya xayol qilasan: darvoqe, derazadan yog'ilayotgan qizg'ish shu'la bilan qushlar ovozida muayyan umumiylik bor edi - ikkovining zamirida ham unsiz faryod kuchli, ikkovi ham deyarli bir xil ta'sir etardi.

Esiz, ertaklardagi afsonaviy qushlar yodingga tushmaydi, bo'lmasa bu sarg'ish derazani albatta ularga qiyoslagan va afsonaviy qushlarning tiriklik suvi, mangu go'zallik yashiringan makonlarni izlab topishda odamlarga ko'mak bergani yoki o'sha manzillarga olib boruvchi vositalar - oltin gardishli ko'zgu bilan duldul hadya qilganlari bilan bog'larmiding?

Qorong'ilik hamon quyuyqlashardi, sen esa bu sirli derazadan ko'ngil uzolmayсан; qorong'ilik borliqni qo'rqinch pardasiga qalinroq o'ragani sayin deraza ravshanlashib, o'n to'rt kunlik oydek to'lishib bormoqda edi. Bu bir mo'v'ijizaga o'xshardi! Besh qavatli uyning deyarli barcha derazalarida chiroqlar yongandi, lekin ularning bamisoli oydek porlagan to'rtinchi qavatdagi anavi deraza oldida yonarqurtlar yoki tuman qo'ynida xira yiltiragan yulduzlardan farqi yo'q edi.

Oxiri ko'zing toliqadi, ohista xo'rsinasan, yo'lga tushasan, o'n-o'n besh qadam yurgach, o'ng qo'ldagi ensiz yo'lakga o'tib yana derazaga nazar solasan. Bu yerdan deraza ko'zga yaxshi chalinmaydi.

Sen yo'lakning adog'iga borgach, yana bosh ko'tarib qaraysan. Endi derazani bafurja tomosha qilsa bo'lardi, chunki sen uni naq ro'parasidasan. Nazaringda deraza hamon kimnidir chaqirar, kimnidir o'zidan ogoh qilardi: nimadandir umidvorga o'xshardi. Sen daftan mana shu iltijoni payqab qolganing uchun zum o'tmay u iltijoning qizg'ish barmoqlari vujudingga yopishib, yuragingni paypaslayotganini sezib seskanib ketasan. Ha, u yuragingni izlamoqda edi! Beixtiyor entikasan.

Bu yerdan hatto chetlariga lolarang to'r hoshiya bostirilgan deraza pardasining zarrin gullari aniq ko'rinardi. Sen, ana - hozir pardaning bir chetini ohista qayirib, biron qarab qoladigandek yoki parda bexos qimirlab ketadigandek yuragingni hovuchlab kutasan. Ammo parda qilt etmaydi va sen oyog'ingni sudrab uyga jo'naysan.

Shu kuni allamahalgacha mijja qoqmay, tunchiroqni yokib o'tirasani, ko'zlaring qum tiqilgandek achishadi; yuraging bezovtalana boshlaydi. Oxiri qaqshab og'riyotgan yelkalarini silab-siypab, tunchiroqni o'chirmasdan uxlab qolasan.

Oradan ikki kun o'tgach, yana shu yo'l bilan uyga qaytasan. To'g'ri, bu yo'ldan yurishga asli odatlanmaganding. Lekin sarg'ish deraza kun bo'yi xayolingdan ketmagani uchun shu yo'ldan kelganding. Kimsasiz maydoncha. Mana o'sha hosiyatsiz daraxt.

Darvoqe, sen tut bo'lsa kerak, deb o'ylagan daraxtga o'zingcha nom qo'yib olganding: "Rog'!"

Shu yerga ko'chib kelgan paytlaringda endigina: "Rog'!" degan doston yozib tugatganding. O'shanda dostonning g'ayritabiiy sarlavhasiga xuddi kelishib olgandek hamma baravariga ochiqdan-ochiq qarshi chiqqan edi. Olimlar ham, shoiru noshirlar ham bu so'zni tushunmagan, uning zamirida qanday ma'no yotganini bilmagan bo'lsalar ham, astoydil, samimiyat bilan tanqid qilgandilar. Sen o'shanda pinagingni buzmaganding, chunki ular nazaringda sen ustalik bilan qo'ygan tuzoqqa ilingan, ya'ni nihoyatda kaltabin ekanliklarini fosh qilgan edilar. Ayrimlar doston qolib ko'proq arxaik so'zlar, mistika va rog' haqida og'izlariga kelganini valdiragandilar; ba'zilar sarlavha tufayli dostonning yutug'i xiralashib turibdi, degandi. Kim minbarga chiqib gapirsa, gapini nimadan boshlamasin va umuman nimalar haqida to'xtalmasin, bari bir oxir-oqibat muqarrar sarlavhadagi shu so'zga kelib to'xtar yoki barcha fikrlari beixtiyor shunga bog'liq bo'lib qolaverardi.

Hech kim, buning ma'nosi nima, deb so'ramagandi. Holbuki, sen o'zing ham bilmasding. Shuning uchun muhokama nihoyasida so'zga chiqib hammalarini mulzam qilgan va sizlarning fikringiz ham, she'riyatga munosabatlaringiz ham rog' deb kulgan eding. U suvlar oqib ketdi. Biroq o'sha dostonning ruhi, kayfiyati keyin nima yozgan bo'lsang, o'shanda aks etaverdi va hatto hayotning tarziga ham ta'sir qildi. O'sha doston o'zligini sarson bo'lib topolmayotgan inson haqidaga o'ylaringdan tashkil topgan edi.

Hozir beo'xshov daraxtga kulimsirab qaraganingda ana shular ko'nglingdan kechdi. "Rog', rog', bog'-rog'..." deya shivirlaysan zinadan tusha boshlaganingda.

Sen iloji boricha derazaga qaramaslikka tirishasan. Lekin dilingning bir chetida sarg'ish derazaning xuddi o'sha kungiday porlab turganiga ishonch bor edi. "Balki o'sha kuni chindan ham tasodifan shunday bo'lgandir", - deya xayolingdan kechirasani, bari bir qaramaslik uchun o'zingni chalg'ita boshlaysan.

Sen duch kelgan narsalar haqida eslaysan: dastlab Verlen haqida o'ylaysan, keyin Muxabbatga bergan va'dang xayolingdan ko'tarilgani, unga yuborgan so'nggi maktubning nihoyasida: "Menga sening ko'zlaring emas, mana shu ko'zlaring xayoli muhim" degan mujmal, hozir eslaganing hamono tuturiqsiz va bachkana bo'lib tuyula boshlagan jumalarni eslab, peshonang tirishadi, aloha bari bir yana sarg'ish deraza xayollaring orasiga asta kirib qoladi.

Zinadan tushib, ensiz yo'lakning adog'iga kelib qolganingni payqab, noiloj bosh ko'tarib qaraysan.

Sarg'ish deraza seni kutayotgan edi.

Qaraganing zahoti deraza xuddi sen bilan salomlashmoqchidek parpiraydi va yorishib ketadi - go'yo qorong'ilik qo'ynida gurillab gulxan yona boshlagandek.

Sen beixtiyor qo'l ko'tarib ishora qilmoqchi bo'lasan, ammo orqa tarafdan qadam tovushlari eshitilib, fikringdan qaytasan. Ikki kishi yoningdan shosha-pisha o'tib ketadi. Bu odamlar shunchalik hovliqib borar ediki, oyoqlari chalishib, har qadamda qoqinib-surinardilar.

Daf'atan, "Shular ham menga o'xshab sarg'ish derazani ko'rib fikru zikri bu bilan band bo'lishi mumkinmi?" deb o'ylaysan.

Bu sarg'ish derazaga har kuni qanchadan-qancha odamning ko'zi tushmaydi deysan?! Biroq, ich-ichingda birortasi unga ahamiyat berish tugul, qayrilib ham qaramasligiga ishonching komil edi.

Ehtimol, sen ham shu choqqacha qaramay, sayyoh qushlar osmonni to'ldirib uchib o'tgan o'sha oqshom ko'rib qolgandirsan?

Ehtimol, har bir odam uchun shunga o'xshab alohida bir tasodif kerakdir?!

Bora-bora bu sarg'ish deraza fikru-xayolingni o'g'irlab qo'ydi. Sen hatto ba'zi kunlari tezroq qorong'i tushsa-yu, tezroq o'sha deraza oldiga borsam, deya kutadigan bo'lding. Goho ishxonangda derazadan serqatnov ko'chaga qarab o'tirgan paytlarda birdan ko'z oldinga sarg'ish deraza kelar, yuraging orziqib ketardi. Sarg'ish deraza bamisoli mahbubang edi, mahbuba bo'lganda ham yulduzdek charaqlagan, zoriqqan ko'zlarida, horg'in va o'ychan qarashlari, zarif tabassumida intizorlik, iltijo va alohida mehr jilvalangan mahbuba!

Bir kun havo behad sovib, qor hidi kelayotganiga qaramay kechki payt yomg'ir quyib berdi. Sen derazani qiya ochib, shovullab yog'ayotgan yomg'irni picha kuzatib turganingda xayoling qochdi va ko'z-oldingga o'z-o'zidan sarg'ish deraza keldi.

Keyingi paytda seni bir narsa ajablantira boshlagan edi. Sarg'ish derazaning nimasi o'ziga asir qilib oldi, deya boshing qotardi.

Boshing qotardi-yu, ammo o'ylaganing sari yengil tortarding, yo'q, to'g'rirog'i qalbing-la bir xushnudlik tuyarding, ruhingda bir kuchlanish sezarding. Shuning barobarida, bari bir nimasiga uchganingni ham bilging kelardi.

O'sha, qiya ochiq derazadan yomg'irni tomosha qilib turganingda daf'atan, shu bugunoq u kimning uyi ekanini aniqlashga qaror qilasan va beixtiyor xonaga sig'may, g'ira-shira yo'lakka chiqib, tashqariga yurasan. To' birinchi qavatga tushib, shlyapangni kiyib ko'chaga chiqquningcha bu istak-xohish kuchayaveradi. Sen yosh boladek hayajonlana boshlaysan. Bu avzoyingdan seziladi shekilli, kiyimxonadagi ayol ham, eshik yonida xayrlashgani bosh silkib qo'ygan kishi ham ajablanayotganini yashirmay, ortingdan o'arab qoladi.

Ko'chaga chiqqach, yomg'irga ham qaramay yo'lga tushasan.

Metroning oppoq nur to'shalgan zinalaridan tushib borayotganingda platformada yoqib qo'yilgan son-sanoqsiz chiroqlar shu'lasidan ko'zing qamashadi: stantsiya kunduzgidek charog'on - bu charog'onlik odamlarning qalbiga yetib bormayotgandek tuyuladi senga. "Nega oddiy, sarg'ish deraza mening yuragimni bunchalik zabt etgani holda, metrodagi nur bir paysa ham ta'sir qilmaydi. Bunda qanday sir bor?" deya ajablanasan.

Metrodagi iliq havo elitadi seni, lohas bo'lasan, faqat toza havoga chiqqachgina yengil tortasan.

Yomg'ir shivalardi: sen avtobusga chiqasan, avtobus chamasi o'n minut yurgandan so'ng qorong'i bir bekatda seni qoldirib jo'naydi. Sen ko'chaning narigi yuziga o'tasan - fikru-xayolingda hamon sarg'ish deraza.

Daf'atan, sarg'ish derazani ko'rishdan ko'ra, uyda kim istiqomat qilishini bilish istagi kuchayadi.

Bu sarg'ish derazaga o'rganib qolgan dastlabki paytda ham, keyinchalik ham xayolingga kelmagandi. Ammo ilk bor derazaga ko'zing tushgan kunning ertasidan boshlab unga naqadar qizio'ib qolgan bo'lsang, hozir, oradan ikki hafta o'tgach, u yerda kim yashayotganini bilishga shu qadar qiziq boshlaysan va bitta-yarimtasidan so'rab bilishga qaror qilasan.

Istagan odamingni yo'lak yonida uchratasan. Avvaliga u nima demoqchi bo'layotganingni anglay olmaydi, ko'zlaringga tikiladi, ammo indamaydi. So'ngra yelka qisadi va bu keksa bog'bonni uyni orqa tomoniga olib o'tishdan boshqa ilojing qolmaydi.

Afsuski, cholg'a bir nimalarni uzoq tushuntirgach, bosh ko'tarib qaraganingda, daming ichingga tushib ketadi.

Ko'zlarining o'rganib qolgan sarg'ish derazani topolmaysan. U o'z o'rnida bo'lgani bilan nurafshon emas - eski g'orning vahimali og'zidek qorayib turardi.

Chol yelkanga qoqib qo'yadi va uyiga taklif qiladi, sen uzr so'rab, tinka-madori qurigan kimsadek oyog'ingni sudrab uyingga jo'naysan.

Arang to'rtinchi qavatga chiqib, eshikni ochasan va uyga kirasan. Uyning sovuqligi seni ajablantiradi, borib radiatori ushlab ko'rasan, so'ng chakmoningni yechib, stol suyanchig'iga tashlaysan-da divanga behol cho'zilasan. Yotgan yeringda bosh tomoningdagi tunchiroqni yoqish uchun cho'zilasan va dafatan barmoqlaring, kafting bir haroratni tuyib hayron bo'lasan.

O'rningdan turib tunchiroq lampochkasini ushlab ko'rasan. Lampochka yaqinda o'chirilgandek iliq, hali sovib ulgurmagan bo'ladi. Ertasiga peshinga dovur hardamxayol yurasan: dam-badam derazadan ko'chaga qaraysan. Ahyon-ahyon hovliga tushib aylanasan - ammo ko'ngling joyiga tushmaydi. O'zingcha sarg'ish deraza haqida turli taxminlar to'qiysan: go'yo u yerda yashayotgan kimsa uzoq payt kutaverib charchaganu, chiroqni o'chirgan, endi hech qachon qayta yoqmaydi yoki kecha uyida bo'lgani uchun chiroqni yoqib ketishni istamagan: yoxud men bormasimdan xiyol avval chiroqni o'chirib, qo'ni-qo'shnisirikiga chiqib ketgan...

Kutilmaganda bordi-yu, kecha yomg'irda sayr qilgani hovliga tushgan bo'lsa-chi, degan o'y kechadi va sen "Agar shunday bo'lsa demak u meni ko'rgandir. Ehtimol, men unga parvo qilmagandirman" degan xulosaga kelasan.

Shunga qaramay, sen bugun, albatta, nimadir oydinlashishi kerak, deb ishonasan. Basharti, sarg'ish derazani bugun ham topolmasang, u holda tamom - umidingni uzishing mumkin. Agar seni kutib olsa, demak kechagi iztiroblarning o'rsinsiz - biror korhol ro'y bergan chiqadi.

Ish vaqti tugab, ko'chaga chiqqanida hamon yomg'ir yog'ardi. Ezib yog'ardi. Kechagiga o'xshab metroda emas, tramvayda ketasan. Tramvay juda uzoq, aylanma yo'llar bilan katnagani uchun unga kamdan-kam chiqarding.

Dekabrning boshlari edi. Sen tramvaydan tushib, ko'chani kesib o'tasan-da, orqaga biroz yurasan, so'ng chap qo'ldagi do'kon yoqalab borib, baland uylar tomonga burilasan. Yomg'ir tezlashib, ikki qadam narini ko'rib bo'lmasdi, sen shalabboying chiqib, zina yoniga yetib borasan, zinadan tushar-tushmas, boshingni ko'tarib qaraysan. Sochlaringdan, yuzingdan yomgir suvlari oqardi.

Harchand tikilma, sarg'ish derazani topolmaysan. Bu xuddi bevaqt tashlab ketgan hamrohdek ko'ksingni tirnaydi. Sen yig'lagudek bo'lib yana qaraysan - deraza yo'q, yana va yana qaraysan - faqat yomg'ir yog'ayotir, yog'ayotir - yomg'irdan bo'lak narsa ko'rinmayotir: sen xunob bo'lasan va yo'lingda davom etasan, boshmoqlaringdan suv o'tadi, qizib ketgan badaningga chippa yopishgan ko'ylaging g'ashingta tegadi. Sen ensiz yo'lakning adog'iga borgach, yana - bu safar javdirab qaraysan va hafsalang pir bo'ladi. Kiftlaring, kuraklaring, tizzalaring achisha boshlaydi. Shu choq kimdir chaqirgandek bo'ladi-yu, to'xtab qaraysan, ammo hech kim ko'rinmaydi. Zum o'tmay to'niga o'ralib, soyabon ko'tarib olgan bir kishi paydo bo'ladi, sen uni kuzatib turasan va yoningga yetib kelganda birdan to'xtatib, sarg'ish derazani ko'rsatib so'raysan. Ha, ha, ikki kundan beri chiroq yonmaydi. Qandaydir shubhali, deya u kishini qiziqtirmoqchi bo'lasan, biroq soyabonli odam bir qaraydi, ikki qaraydi va lom-lim demay, jo'nab ketadi.

Tarvuzing qo'ltig'ingdan tushib yana qaraysan, qaraysan-u, yuraging birdan uvishib, to'xtab qolgandek bo'ladi.

Yomg'ir to'zoni oralab sarg'ish deraza elas-elas miltirardi.

Birdan ko'ngling buzilib, o'sha tomonga yurasan, deraza tagiga yaqinlashganing sari nazaringda u tobora ravshanlashib boradi.

Ana u! Sarg'ish shu'lalarga burkangan, horg'in va intizor. Tomog'ingga bir nima tiqilib achishadi va yuraging gursillab ura boshlaydi. Sochlaring ivib, bo'yningga, quloqlariga yopishib qolgan.

Sarg'ish derazani injular bilan bezayotgan yomg'ir tinmaydi. Tevarak-atrofta tovushlar kuchayadi, bu tovushlar dunyoni tutadi.

Sen endi shukronalar aytasan - ko'nglingda muhabbat uyg'onadi, zotan, bu muhabbat bahor yomg'irlarida ivib egilgan maysalarga o'xshaydi.

Sen derazaning shundoq ro'parasiga borib olasan-da, xuddi Sulla legioni qarshisida yakka o'zi qilich yalang'ochlab turgan Antoni singari o'zingni ham ojiz, ham har narsaga qodir seza boshlaysan...

Bu bir jodu edi. Chunki sen sarg'ish derazasiz g'arib va benavo ekaningga ishongan va yo'qotib qo'yishdan qo'rqa boshlagandan e'tiboran, uni avaylashga, uning holidan xabar olib turishga, ertami-kechmi unga yetishishga ahd qilasan va bu ahd sizot suvlari kabi yuragingning teran qatlamlariga oqib kiradi.

Endi faqat sen unga emas, balki sarg'ish deraza ham senga talpinayotgandek va u ham senga o'xshab najot kutayotgandek tuyuladi. Sen o'zingni xuddi uzoq yo'lning mashaqqatli dovonlaridan o'tib olgandek his etasan. Go'yo sarg'ish deraza bilan oralaringda bir-birini anglash va o'zaro hamdardlik boshlangan edi.

Oqibat sen qaysi yo'l bilan bo'lmasin men yordam berishga tayyorman deb unga tasalli berib qo'yish yo'llarini axtara boshlaysan. Ammo qanday qilib? Buning uchun o'sha uyda kim yashayotganini aniqlash zarur edi. Shu tariqa avval qiziqib, so'ng hafsalang pir bo'lgach, unutilib yuborgan muammo yana bezovta qiladi.

O'sha kuniyoq ertalab ishga ketayotganda farrosh xotindan ba'zi narsalarni so'raysan. Azbaroyi biron foydasi tegarmikan, degan ilinjda ezma xotinning hasratlarini tinglaysan, unga dalda berasan va oxiri sen qolib u o'ziga kerakli narsalarni so'rab, boshingni qotirishga tushadi. Qo'l siltab, ishga jo'naysan.

Kechqurun ham barcha urinishlarning zoe ketadi. Hech kim aniq javob bermaydi. Hamma ajablanadi va bir nimalar deb ming'irlaydi. Hatto ba'zilari esa senga boshdan-oyoq razm solib, indamaydi yoki bosh chayqab qo'yadi.

Nihoyat, kunlarning birida sen uyda o'tirolmay yuraging ziq bo'lib ko'chaga chiqasan-da, o'sha to'rtinchi qavatdagi sarg'ish derazali uyni yo'qlashga qaror qilasan. Eshik yonida nafas rostlab, qo'ng'iroq tugmasini bosasan. Negadir hayajonlanasan. Ichkaridan yumshoq qadam tovushlari eshitilgandek bo'ladi. Ammo ikki-uch daqiqa o'tadi hamki, hech kim javob bermaydi. Sen yana qo'ng'iroq chalasan, biroq hech kim chiqmaydi. Shunda qo'ng'iroq tugmasini uzoq to'yuqda hech kim yo'qligiga ishonch hosil qilguncha bosib turasan, so'ng pastga tushib, binoni aylanib o'tasan-da, derazaga qaraysan: sarg'ish deraza allanechuk fayzkor charaqlardi.

"Ichkarida birov boru, eshikni ochmayapti", - deb o'ylaysan. Ammo o'sha zahoti: "Balki hech kim yo'qdir" - degan xayolga borasan. "Unda dam yonib, dam o'chishining siri nimada?" Sen ming xayolda uyingga qaytib borganingda nima qilishni bilmasding.

Kunlar o'tdi.

To'rtinchi qavatdagi sarg'ish derazali uyda kim yashashini bilish istagi shunchalik kuchaydiki, azbaroyi aniqlamaguncha yeganing ichingga tushmas bir ahvolga yetding.

Ammo sen bir narsani unutilib qo'yayotgan eding: sen uchun sarg'ish derazaning mavjudligi muhimmi yoki shu uyda kim

This is not registered version of TotalDocConverter

ya shu ismni o'ziga, ayni ushbu qadimda mana shu narsani qo'ydimlashtirib olish zarur edi. Chunki bular aslida tamoman boshqa-boshqa narsalar edi. Dastlab sarg'ish deraza sabab vazifasini o'tagan bo'lsa, u endi go'yo oqibat edi - sababini izlash orqaga qaytish deganidir.

Kunlarning birida mana shunday hal qilib, mushkul kechinmalar bilan ishdan qaytayotgan paytingda dekabr oxirlab qolgan, havoda mayda qor uchqunlayotgan edi. Sen ko'ksingni to'ldirib nafas olgancha qor uchqunlarining tobora yiriklashayotgani hamda tezlashayotganini sezib ajablanarding.

Baland imorat ostidan o'tib, huvillagan maydonchaga yetganingda qor yana ham tezlashadi. To'xtab, atrofga razm solasan. Go'yo shu qor tufayli hayotingda bir o'zgarishlar ro'y beradigandek edi, zero, bu baland-baland imoratlar ham endi beso'naqay va ko'rimsiz tuyulmasdi.

Qor yog'ardi.

Sen Rog' yoniga kelganingda uni tanimay qolasan: daraxt oppoq, harir libosga burkangan...

Zinadan tushayotganingda esa shamol kuchayadi va ko'p o'tmay chinakam qor bo'roni boshlanadi. Shamol qor uchqunlarini changallab olgancha chir aylanib yelar, dam uylarning devoriga, derazalariga keltirib urar va dam etaklarini hilpiratgancha osmonu-falakka ko'tarilardi.

Sen zinadan tushgach, ko'zlaringni kafting bilan panalab derazani izlaysan. Son-sanoqsiz qor uchqunlari oralab, sarg'ish deraza seni chaqirmoqda edi. Nazaringda u horg'in emas, sokin edi. Sen ensiz yo'lakning adog'iga borib, qo'l silkiysan va bir iztirob vujudingni sekin qamrab ola boshlaydi-yu, xuddi uzoq ayriliqdan so'ng farzandini ko'rgan onadek ko'ngling buziladi...